

Tampereen työllisyyspaketti

Työllisyyspaketin tausta

Haastava talouden suhdanne ja heikentynyt työllisyystilanne Tampereella näkyvät kaupungin taloudessa kasvaneina työttömyysturvamenoina ja lisääntyneenä palvelutarpeena työllisyys- ja kasvupalveluissa. Vaikeaan tilanteeseen vastaamiseksi on muodostettu kaupunkitasoinen työryhmä, joka on valmistellut toimenpiteitä, jotka kohdistuvat osaamispääoman kasvattamiseen, yritysten tukemiseen ja työn kysynnän kasvattamiseen, vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien tukemiseen sekä elinkeinopoliittisiin avauksiin.

Toimenpiteille on muodostettu alustavia arvioita tarvittavista panostuksista näillä aikaansaataavista vaikutuksista työllisyyteen ja säästöinä työttömyysturvamenoihin. Työllisyyspaketti koostuu useasta rinnakkaisesta toimenpidekokonaisuudesta, joiden tavoitteena on kasvattaa työllisyyttä, lisätä työpaikkoja, tukea yrittäjyyttä, vahvistaa työmarkkinoiden dynamiikkaa sekä saavuttaa merkittäviä säästöjä kaupungin työttömyysturvamenoissa.

Asiasta on käyty lähetekeskustelua kaupunginhallituksessa 7.4.2026. Työllisyyspaketin toimenpiteitä on jatkovalmisteltu saadun palautteen ja käytyjen jatkokeskustelujen perusteella. Toimenpiteiden vaikuttavuusarvioita on yhtenäistetty ja toimenpiteiden toteutettavuutta tarkennettu. Tämänhetkisen valmistelutilanteen perusteella arvioidaan, että pakettiin sisältyvien toimenpiteiden kokonaiskustannukset olisivat vuonna 2027 noin 4,4 milj. euroa, ja työttömyysturvamenojen arvioidut säästöt noin 3,1 milj. euroa. Toimenpiteiden taloudellinen vaikuttavuuden on suunniteltu kasvavan seuraavina vuosina merkittävästi, ja nettovaikutuksen kääntyvän positiiviseksi kolmen vuoden aikajänteellä. Tämä sisältää oletaman, että toimenpiteet jatkuvat useamman vuoden ja niillä katkaistaan työttömyyden pitkittyminen kestäväällä tavalla. Alustavat laskelmat perustuvat oletuksiin muun muassa kohderyhmän volyyymista ja työttömyyden kestosta, eivätkä ne huomioi työmarkkina- tai suhdannemuutoksia tai muita toimintaympäristön muutoksia.

Osa työllisyyspakettiin sisältyvistä toimista on tarkoituksenmukaista käynnistää jo vuoden 2026 puolella, jotta vuoden 2027 säästövaikutukset mahdollistuvat täysimääräisesti tulevana vuosina. Näihin liittyen esitetään 0,5 milj. euron lisäystä vuoden 2026 talousarvion toimintamenoihin.

Yhteenveto työllisyyspaketin toimenpiteiden arvioiduista talousvaikutuksista vuonna 2027

Toimenpide-esitykset	Volyyymi 2027	Menojen lisäykset netto 2027 (eur)	Työttömyysturva-menojen vähennys 2027 (eur)	Nettovaikutus 2027 (eur)
Työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelu	360	-811 300	691 200	-120 100
Välityömarkkinoiden vaikuttavuuden kehittäminen	230	-900 000	883 217	-16 783
Rekrytointitukien laajentaminen	200	-1 000 000	258 387	-741 613
Nuorten kesätyösetelien ja yrittäjyyssetelien määrän kasvattaminen	1 500	-377 000	0	-377 000
Tredun pajakoulumallin kehittäminen	200	-573 000	693 594	120 594
Ensimmäisen työntekijän palkkaamisen edistäminen	150	-123 000	132 282	9 282
Hankinnoilla työllistämisen laajentaminen	100	0	435 804	435 804
Harjoittelupaikkojen määrän lisääminen kaupungille	20	-368 940	0	-368 940
Tuotantokannustimet		-200 000	0	-200 000
Yritystonttien proaktiivinen valmistelu		0	0	0
Kaikki yhteensä	2 760	-4 353 240	3 094 483	-1 258 757

Yhteenveto arvioiduista nettovaikutuksista 2027–2029

Toimenpide-esitykset	Nettovaikutus 2027 (eur)	Nettovaikutus 2028 (eur)	Nettovaikutus 2029 (eur)
Työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelu	-120 100	571 100	1 262 300
Välityömarkkinoiden vaikuttavuuden kehittäminen	-16 783	75 646	-171 851
Rekrytointitukien laajentaminen	-741 613	-122 439	622 357
Nuorten kesätyösetelien ja yrittäjyyssetelien määrän kasvattaminen	-377 000	-377 000	-377 000
Tredun pajakoulumallin kehittäminen	120 594	200 968	200 968
Ensimmäisen työntekijän palkkaamisen edistäminen	9 282	285 566	622 130
Hankinnoilla työllistämisen laajentaminen	435 804	683 473	597 146
Harjoittelupaikkojen määrän lisääminen kaupungille	-368 940	-368 940	-368 940
Tuotantokannustimet	-200 000	-200 000	-200 000
Yritystonttien proaktiivinen valmistelu	0	0	0
Kaikki yhteensä	-1 258 757	748 374	2 187 110

Lisätalousarvioesitys vuodelle 2026

Jotta toimenpiteiden vaikutuksia saadaan aikaan vuonna 2027, osa toimenpiteistä tulee käynnistää vuonna 2026. Nämä aiheuttavat menolisäyksiä vuoden 2026 talousarvioon, jotka tulee sisällyttää lisätalousarvioon. Vuodelle 2026 ei ehdi muodostua merkittäviä säästövaikutuksia.

Toimenpide	Henkilöstö- menot (eur)	Palvelujen ostot (eur)	Muut menot (eur)	Yhteensä (eur)
Tredun pajakoulumalli	24 000	30 000	10 000	64 000
Työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelu	130 000	10 000		140 000
Ensimmäisen työntekijän palkkaaminen	24 000	10 000		34 000
Varaus muille, vuonna 2026 käynnistyville toimenpiteille				262 000
YHTEENSÄ				500 000

Toimenpidekohtainen esittely

Työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelu

- **Tausta:**

- Pitkäaikaistyöttömien työnhakijoiden joukossa on merkittävä määrä henkilöitä, joiden todellinen työ- ja toimintakyky ei vastaa avointen työmarkkinoiden vaatimuksia, ja jotka kuuluisivat sairauspäivärahan, kuntoutuksen tai työkyvyttömyyseläkkeen piiriin. He ovat olleet usein pitkään työttömyysetuudella ja muodostavat kaupungille huomattavan työmarkkinatuen sakkomaksujen kustannuserän. Nykyinen järjestelmä tunnistaa tämän kohderyhmän liian hitaasti ja epäjärjestelmällisesti.

- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**

- Esitetään työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelun käyttöönottoa, jonka tavoitteena on ohjata työkyvyltään heikentynyt henkilö oikealle etuudelle nykyistä tehokkaammin. Palvelu yhdistää lääkärin tekemän lääketieteellisen arvion ja käytännön toimintakyvyn arvioinnin aidossa työympäristössä (Sarkan kautta). Arvioinnin perusteella henkilö voidaan siirtää sairauspäivärahalle, kuntoutustuelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle.
- Esityksessä palkataan 6 työkykykoordinaattoria, ja volyymi on 360 asiakasta / vuosi. Lisäksi palveluun kuuluu ulkopuolisen palveluntuottajan tuottama lääketieteellinen kokonaisarvio ja arviointi työkyvystä aidossa työympäristössä. On keskeistä tunnistaa, että työttömän työkyvyn arviointi vaatii erityisosaamista eikä vastaa tavanomaista työterveyshuollon arviota.

- **Panostukset ja tuotot:**

- Kustannukset kuudesta koordinaattorista ovat 312 000 €, lääketieteelliset arviot 184 000 € ja työelämänarviointi 315 000 € vuodessa. Säästöä syntyy, kun henkilö siirtyy pois työttömyysetuudelta, vaikka lopullinen eläkeratkaisu viivästyisi.
- Kelan tutkimustiedon mukaan noin 40% hakemuksista johtaa eläkeratkaisuun. Jos 40% työttömyyksistä päättyy, on työttömyysturvamenojen säästö vuodessa 691 000 €. Säästö kumuloituu vuosittain. Kuudella koordinaattorilla nettovaikutus olisi ensimmäisenä vuotena -120 100, toisena vuonna n. 571 000 €, kolmantena vuonna n. 1 262 300 €.

- **Vaikuttavuus:**

- Palvelun kehittämiseen on otettu mallia Pohjois-Karjalan Topakka-hankkeesta, jossa on saatu hyviä tuloksia vastaavalla toimintamallilla (lähes 60 % hankkeen asiakkuuksista siirtynyt pois työttömyysturvalta, kartoitettu 841 asiakasta).
- Pitkäaikaistyöttömien saaminen eläkkeelle vähentää pysyvästi työttömyysturvamenoja, huomioiden, että kohderyhmä on heterogeeninen eikä ole ehtymätön.

Välityömarkkinoiden vaikuttavuuden kehittäminen

- **Tausta:**

- Nykyinen välityömarkkinamalli nojaa pitkälti palkkatukeen, mutta sen kyky johtaa avoimille työmarkkinoille on rajallinen. Pitkäaikaistyöttömyys aiheuttaa kaupungille merkittäviä kustannuksia, ja tarvitaan toimintamalli, joka tukee aidosti siirtymää välivaiheen työstä pysyvämpään työhön. Välityömarkkinoiden uudistaminen kytkeytyy laajempaan käynnissä olevaan välityömarkkinastrategian valmisteluun.

- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**

- Esitetään välityömarkkinoiden toimintamallin uudistamista siten, että siirrytään palkkatukityöstä aitoihin, määräaikaisiin (12 kk) työsuhteisiin. Toimenpide toteutetaan yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, jotka toimivat ponnahduslautana avoimille työmarkkinoille. Tavoitteena on parantaa avoimille työmarkkinoille siirtymistä, vähentää pitkäaikaistyöttömyyttä ja alentaa siitä aiheutuvia kustannuksia. Yhdistyksen on mahdollista työllistää vähintään viisi henkilöä, ja saada työllisyyspalveluista rahoitusta työllistyneitä tukevaan valmennuspalveluun 300 euroa kuukaudessa per työllistettävä.

- **Panostukset ja tuotot:**

- Välityömarkkinat kohdistetaan henkilöihin, joilla on: työttömyysturvakertymä yli 400 päivää, tarve tuetulle, mutta tavoitteelliselle ja osaamista kehittäväälle työjaksolle ja realistinen mahdollisuus siirtyä avoimille työmarkkinoille välityömarkkinajakson jälkeen. Toimenpiteen volyyymi on 230 henkilöä.
- Kokonaiskustannukset ovat yhteensä noin 5 miljoonaa euroa vuodessa vuosina 2027–2029. Kustannukset jakautuvat seuraavasti: valmennusosuuteen avustuksia uudelleen allokoimalla (300 €/kk/hlö), asiakkaiden palkkauskustannuksiin palkkatukia uudelleen allokoimalla (1500 €/kk/hlö) ja asiakkaiden palkkauskustannusten lisärahoitukseen.
- Laskennalliset työttömyysturvasäästöt 230 palkattua osallistujaa kohden ovat noin 2,6 M€ kolmessa vuodessa (0,83 M€ 2027, 0,97 M€ 2028 ja 0,7 M€ 2029).

- **Vaikuttavuus:**

- Toimenpiteen keskeinen vaikuttavuusoletus on, että 50 % osallistujista siirtyy avoimille työmarkkinoille ja 50 % palaa työttömyyteen. Oletus perustuu kannustinmalliin, vertailutietoon muista kokeiluista (esim. Lahti) ja asiantuntija-arvioon.
- Säästöt syntyvät jo ensimmäisenä vuonna, kun henkilö on työsuhteessa eikä työttömyysetuudella. Lisäsäästöjä syntyy 2.–3. vuonna jatkotyöllistymisen ja työttömyysjakson laskurin nollaantumisen kautta. Verotulovaikutuksia ei huomioida laskelmissa, jotta laskenta on yhdenmukainen muiden toimenpiteiden kanssa.

Rekrytointitukien laajentaminen

- **Tausta:**

- Osalle työnhakijoista työllistyminen on selvästi keskimääräistä vaikeampaa, ja heidän palkkaamiseensa liittyy työnantajan näkökulmasta kohonnut riski. Näitä ryhmiä ovat erityisesti pitkäaikaistyöttömät, työttömät maahanmuuttajat, joiden kielitaito on puutteellinen, sekä kouluttamattomat alle 30-vuotiaat nuoret. Näissä ryhmissä työllistyminen tuottaa kaupungille säästöjä työttömyysturvamenojen kautta, mutta ehkäisee myös syrjäytymistä.

- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**

- Esitetään uuden rekrytointituen käyttöönottoa, joka kannustaa työnantajia palkkaamaan vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä. Kohderyhmiä ovat vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saanut henkilö, työtön maahanmuuttaja, jonka suomen kielen taito on puutteellinen sekä työtön ja kouluttamaton, alle 30-vuotias nuori.
- Tuen ehtona on vähintään 12 kuukauden työsopimus vähintään 80 % työajalla. Rekrytointituki maksetaan takautuvasti kahdessa erässä: 3 000 € 1–6 kuukauden työllistymisen jälkeen ja 3 000 € 7–12 kuukauden työllistymisen jälkeen.
- Lisäksi kohderyhmän 2 osalta tarjotaan suomi työkielenä ja työyhteisöohjausta ja kohderyhmän 3 osalta maksetaan 4 000 € kertapalkkio, mikäli työsuhde muutetaan oppisopimukseksi ja suoritetaan loppuun katkeamattomasti.

- **Panostukset ja tuotot:**

- Rekrytointituen budjetiksi esitetään 1 000 000 € vuodessa. Kokonaiskustannukset ovat 1 000 000 €/vuosi.
- Työllisyysvaikutukseksi arvioidaan 200 työllistymistä / vuosi, yhteensä 600 henkilöä vuosina 2027–2029. Nettovaikutus: 2027: -741 613 € -
2028: -122 439 €. 2029: +622 357 €. Laskelma sisältää oletuksen 20% palaamisesta takaisin työttömyyteen.

- **Vaikuttavuus:**

- Toimenpide parantaa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymistä ja jakaa rekrytointiin liittyvää riskiä työnantajan ja kaupungin välillä. Toimenpiteen merkittävimmät riskit liittyvät suhdannetilanteeseen sekä työnantajien tietoisuuteen tuesta. Näitä pyritään hallitsemaan yksinkertaisella, valtion nuorten rekrytointitukeen pohjautuvalla mallilla ja hyödyntämällä olemassa olevia työnantajaviestinnän kanavia.

Nuorten kesätyöseteli ja kesäyrittäjyysseteli

- **Tausta:**

- Nuorten kiinnittyminen työelämään varhaisessa vaiheessa on keskeistä tulevan työllistymisen, työelämätaitojen ja koulutuspolkujen kannalta. Kesätyö- ja kesäyrittäjyyssetelit ovat jo käytössä olevia ja toimivia keinoja tarjota nuorille ensimmäisiä työkokemuksia ja mahdollisuuksia kokeilla yrittäjyyttä. Nykyinen volyyymi ei kuitenkaan vastaa kysyntää eikä Tampereen nuorten määrää.

- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**

- Esitetään nuorten kesätyömahdollisuuksien laajentamista kasvattamalla sekä kesätyösetelien että kesäyrittäjyyssetelien määrää. Kesätyösetelien määrä tuplataisiin 1 500 kappaleeseen (kohderyhmänä 2008–2011 syntyneet alle 18-vuotiaat). Kesäyrittäjyyssetelien määrä tuplataisiin 200 kappaleeseen (2005–2011 syntyneet).
- Tavoitteena on tarjota entistä useammalle nuorelle mahdollisuus ensimmäiseen työkokemukseen tai yrittäjyyskokeiluun ja vahvistaa nuorten työelämä- ja yrittäjyystaitoja.
- Vuoden 2027 osalta tarkastellaan mahdollisuutta laajentaa kesätyö- ja kesäyrittäjyyssetelin laajentamista kattamaan sellaiset yli 18-vuotiaat, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa tai työkokemusta.

- **Panostukset ja tuotot:**

- Kesätyösetelin arvo on 320 € / nuori ja kesäyrittäjyyssetelin arvo 350 € / nuori. Talousarviovaikutus setelimäärän tuplaamisesta vuodelle 2026 yhteensä on yhteensä 377 000 €.
- Seteleillä mahdollistetaan, että määrä nuoria saa ensimmäisen kosketuksen työelämään tai yrittäjyyteen. Pitkän aikavälin hyödyt näkyvät parempana työllistymisenä, koulutus- ja urapolkujen vahvistumisena ja työmarkkinoille kiinnittymisenä

- **Vaikuttavuus:**

- Toimenpide tukee nuorten sujuvaa siirtymää työelämään, ehkäisee syrjäytymistä ja vahvistaa Tampereen pitovoimaa nuorten näkökulmasta.
- Kesätyösetelit madaltavat työnantajien kynnystä palkata alaikäisiä nuoria, ja kesäyrittäjyyssetelit rohkaisevat kokeilemaan yrittäjyyttä.
- Ilman volyymin kasvattamista merkittävä määrä nuoria jää vaille ensimmäistä työelämäkokemusta.
- Toimenpiteestä ei synny suoria säästöjä työttömyysturvamenoihin.

Tredun pajakoulumallin kehittäminen

- **Tausta:**

- Tampereella on noin 8000 peruskoulun jälkeistä tutkintoa vaille olevaa alle 30-vuotiasta nuorta. Heidän työttömyysasteensa on korkea ja työllistymismahdollisuudet heikot. Heidän tilanteensa ei parane ilman kohdennettuja palveluita.

- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**

- Pajakoulun tavoitteena on mahdollistaa peruskoulun varassa oleville alle 30v. (NEET-)nuorille toiminnallisia ja työelämälähtöisiä koulutuspolkua toisen asteen tutkintoon sekä toimia kysyntälähtöisenä oppimisympäristönä yritysten työvoimatarpeille. Tavoitteena vuosittainen läpivirtaus 150-200 nuorta.
- Toiminta perustuu tekemällä oppimiseen ja tekemisen opinnollistamiseen pieninä osaamiskokonaisuuksina sekä osatutkintoina. Pajakoulumallissa opiskelu tapahtuu pääsääntöisesti opintotuella. Jatkopolkuna jakson jälkeen mm. oppisopimusmahdollisuuden hyödyntäminen. Pienryhmien koko on noin 8-12 henkilöä.
- Tarjottavat "alat": alussa esimerkiksi kahvila-ala, pienkonekorjaus, kiinteistönhuolto, puhtauspalvelu, vaatekorjaus. Aloja laajennetaan ja/tai muutetaan tarvittaessa. Alatarjonnassa huomioidaan realistiset mahdollisuudet työllistyä tai ohjautua jatko-opintoihin.

- **Panostukset ja tuotot:**

- Opetus- ja ohjaushenkilöstö Tredusta nykyisten resurssien puitteissa. Lisäresurssitarve: Pajakoulun koordinaatio (Työllisyys- ja kasvupalvelut). Kaupungin tarjoama pysyvä ja tarkoituksenmukainen tila Pajakoulun toiminnalle. Yhteensä lisäpanostukset 573 000 e/v.
- Malli tuottaa säästöjä kaupungin työttömyysturvamenoihin, kun henkilöt siirtyvät työttömyysetuuksilta esim. opintotuella ja edelleen mm. oppisopimuksen avulla työelämään. 200 nuoren vuosivolyyymillä syntyvä säästö on ensimmäisenä vuonna 694 000 e (300 päivää työttömänä olleet).

- **Vaikuttavuus:**

- Toimenpiteen taloudellinen positiivinen nettovaikutus vuositasolla on 120 000 e.
- Nuorten syrjäytymiskierre saadaan katkaistua. Heidän mahdollisuutensa työllistyä kasvaa merkittävästi.
- Yhteiskunnan tasolla vaikutukset ovat merkittävät. Valtiontalouden tarkastusviraston mukaan yhden nuoren syrjäytymisen kustannus on 1,2 M eur pitkällä aikavälillä.

Ensimmäisen työntekijän palkkaamisen edistäminen

- **Tausta:**

- Tampereen seudulla mikroyritysten ja yksinyrittäjien kasvu pysähtyy usein ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen. Rekrytointi koetaan riskialttiiksi ja hallinnollisesti raskaaksi, ja yrittäjiltä puuttuu aikaa, osaamista ja tietoa työnantajavelvoitteista, kustannuksista ja tukimahdollisuuksista. Ilman tukea tämä merkittävä työllisyyspotentiaali jää hyödyntämättä.

- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**

- Esitetään pilotoitavaksi kahden vuoden kokeilua, joka tukee Tampereen seudun mikroyrityksiä palkkaamaan ensimmäisen työntekijänsä, ensisijaisesti työttömän työnhakijan.
- Yrityksille tarjotaan infoja, valmennuksia, yrityskohtaisia sparrauksia, rekrytointi- ja palkkatukineuvontaa sekä digitaalisia materiaaleja. Palvelut etenevät portaittain kevyestä neuvonnasta vahvempaan tukeen yrityksen valmiuksien mukaan. Toimenpiteessä hyödynnetään työnvälityksen kehittämisen toimenpidettä sekä rekrytointitukien uudistamisen toimenpidettä, toimenpide ei sisällä omia rekrytointitukia.
- Toimenpiteiden tavoitteena on madaltaa palkkaamisen kynnystä ja mahdollistaa yritysten kasvu.

- **Panostukset ja tuotot:**

- Toimenpiteen kokonaiskustannus 123 000 € vuodessa, joka sisältää 0,5 htv ja ostopalvelurahaa.
- Tavoitteena on tavoittaa 600 yritystä, joista 150 tekisi rekrytointi- tai vuokrausratkaisun (150 henkilöä työllistyy, arv. heistä 75 työttömiä).
- Työttömyysturvasäästöt, mikäli työttömät keskimäärin 100 päivää –maksuluokassa:
 - 2027: 132 282 €
 - 2028: 408 566 €
 - 2029: 745 130 €

- **Vaikuttavuus:**

- Arviolta noin 20 työttömän työllistyminen vuodessa kattaa toimenpiteen kustannukset. Arviolta 30 % toimenpiteiden palveluja käyttäneissä yrityksistä rekrytoisi ensimmäisen työntekijän (perustuu *Työllistä taidolla* -hankkeen seurantaan v. 2023, jossa luku oli 27%).
- Mikäli toimenpidettä ei toteuteta, rekrytoinnit jäävät potentiaalisesti tekemättä, jolloin yritysten kasvu hidastuu ja merkittävä taloudellisia hyötyjä jää saavuttamatta.

Hankinnoilla työllistämisen laajentaminen

- **Tausta:**
 - Tampereella on jo käytössä hankinnoilla työllistämisen malli peruskaupungin hankinnoissa, ja se on osoittautunut vaikuttavaksi. Nykyinen malli ei kuitenkaan vielä kata konserniyhtiöitä systemaattisesti. Laajentaminen omistajaohjauksen kautta vahvistaisi sosiaalisesti vastuullista omistajuutta, edistäisi heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä ja parantaisi kaupungin uskottavuutta, kun myös omilta yhtiöiltä edellytetään samoja periaatteita kuin sopimuskumppaneilta.
- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**
 - Ensimmäisessä vaiheessa in-house –yhtiöille asetetaan velvoite käyttää työllistämisehtoa, ja markkinayhtiöille suositus käyttää työllistämisehtoa.
 - Tavoitteena on, että vähintään 15 henkilöä työllistävät yhtiöt työllistävät omaan tuotantoonsa 2–3 % henkilöstöstään yli 400 päivää työttömänä olleista: työllisyysvaikutus 100 henkilöä/vuosi. Lisäksi työllistämisehto voidaan sisällyttää myös in-house-yhtiöiden palvelusopimuksiin.
 - Yhtiöiden hankinnoissa hyödynnetään työllistämisehtoa peruskaupungin mallin mukaisesti: työllisyysvaikutus 60 henkilöä/vuosi (suhteutettu peruskaupungin vuoden 2025 tulokseen).
- **Panostukset ja tuotot:**
 - Laskennan pohjassa huomioitu ainoastaan vähennys työttömyysturvamenoissa, kun työllistetty työllistämisehdon kohderyhmiin kuuluvia henkilöitä, joiden maksuluokka vaihtelee eikä työssäoloehto välttämättä täyty, yhtiöiden hankinnoissa osa työsuhteista lyhyitä määräaikaisuuksia). Laskennalliset säästöt perustuvat oletukseen, että työllistyvät ovat 200 päivää työttömänä olleita, ja toimenpiteellä on 50 % onnistumistodennäköisyys.
 - Välitön kustannussäästö 160 henkilön 12 kk työllistymisestä 435 804 € /vuosi (2724€/työllistetty)
- **Vaikuttavuus:**
 - Kaupunkikonsernin ottaminen mukaan toimenpiteisiin.
 - Ei näyttöä, että työllistämisehto nostaisi tarjoushintoja tai tarjouksia jäisi saamatta työllistämisehdon vuoksi.

Harjoittelupaikkojen määrän kasvattaminen

- **Tausta:**

- Nuorten korkeakoulutettujen työllisyystilanne on heikentynyt, ja pitkittyneen työttömyyden riski on kasvanut. Vaikeassa taloustilanteessa harjoittelupaikkojen määrä on vähentynyt, jolla on merkittäviä vaikutuksia vastavalmistuneiden korkeakouluopiskelijoiden ensimmäisten työkokemusten hankkimiseen. Tampereen kaupunki on sitoutunut edistämään nuorten työllistymistä ja haluaa edistää työurien käynnistymistä.

- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**

- Esitetään, että Tampereen kaupunki lisää määräaikaista harjoittelupaikkoja alle 35-vuotiaille korkeakoulutetuille työllisyyspalvelujen asiakkaille tai opiskelijoille, joiden tutkinnosta puuttuu pakollinen työharjoittelu.
- Henkilöstöyksikkö varmistaa harjoittelupaikkojen kokoamisen. Harjoittelut sijoittuvat kaupungin asiantuntija- ja kehittämistehtäviin monipuolisesti kaupungin palveluissa. Työllisyyspalvelut mahdollisesti yhdessä korkeakoulujen kanssa vastaavat kohderyhmän tavoittamisesta ja tehtävien täyttämistä.
- Tavoitteena on tarjota nuorille työelämäkokemusta, ehkäistä pitkittyvää työttömyyttä ja luoda ponnahduslauta avoimille työmarkkinoille.

- **Panostukset ja tuotot:**

- Harjoittelijan palkka noin 2 310 €/kk, 6 kk jakso sivukuluineen noin 16 770 € / hlö. 20 henkilön pilotin kustannukset ovat 335 400 €. Yleiskulut huomioiden kustannukset ovat 368 940 €. Harjoittelijoilta ei edellytetä korkeakoulun myöntämää harjoittelutukea.
- Harjoittelupaikkojen määrän lisääminen edellyttää määrärahojen lisäystä. Yksiköistä tarvitaan lisäksi ohjausresurssia harjoittelijoiden ohjaamiseen.
- Toimenpiteellä ehkäistään nuorten korkeakoulutettujen työttömyyden pitkittymistä, kohderyhmä ei pääsääntöisesti ole ollut pitkään työttömänä.

- **Vaikuttavuus:**

- Työkokemus nopeuttaa siirtymistä avoimille työmarkkinoille ja ehkäisee pitkäaikaistyöttömyyden riskiä.
- Toimenpide vahvistaa kaupungin omaa osaamis pohjaa, Tampereen työnantajakuvaa ja vetovoimaa nuorten osaajien silmissä.
- Toimenpiteestä ei synny merkittäviä suoria säästöjä työttömyysturvamenoihin.

Tuotantokannustimet

- **Tausta:**

- Nykyinen AV-alan tuotantokannustin on osoittautunut erittäin vaikuttavaksi. Tampereelle jää tällä hetkellä hyödyntämättä satojen ammattilaisten työllistyminen, koska kannustimen määräraha on jo vuodelle 2026 käytetty ja seuraavien vuosien budjetin rajallisuus estää neuvottelut kansallisten ja kansainvälisten kuvausproduktioiden kanssa. Kannustinten laajentaminen mahdollistaisi uusien tuotantojen toteutumisen alueelle.

- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**

- Esitetään AV-alan tuotantokannustimen vuotuisen määrärahan (nykytaso 1,1 M €) korottamista 200 000 eurolla.
- Tavoitteena on lisätä tuotantojen sijoittumista Tampereelle, joka vahvistaisi työllisyyttä luovien alojen osaajien ryhmissä (esim. kuvaajat, ohjaajat, näyttelijät, maskeeraajat, valaisijat, ym.), tukisi aluetaloutta ja kaupungin elämysteollisuuden kasvukaupunkina.

- **Panostukset ja tuotot:**

- Lisäpanostus yhteensä 200 000 € vuodessa.
- AV-alalla jokaista kannustineuroa kohden on saatu keskimäärin 8,3 € aluetalouteen (historiallisesti 6,6 M€ → 54,8 M€). Yksi AV-tuotanto tuo alueelle keskimäärin 700 000 € ja työllistää 40–60 ammattilaista.

- **Vaikuttavuus:**

- AV-alan lisämäärärahan arvioidaan synnyttävän ainakin 50 suoraa ja 30 välillistä työllistymistä vuodessa, yhteensä noin 250 työllistymistä kolmessa vuodessa.
- Ilman toimenpiteitä merkittävä määrä tuotantoja ja aluetaloudellisia hyötyjä ohjautuu muualle.
- Toimenpiteestä ei synny suoria säästöjä työttömyysturvamenoihin.

Yritystonttien proaktiivinen valmistelu

- **Tausta:**
 - Työllisyyden ja investointien kasvu edellyttää, että Tampere kykenee tarjoamaan nopeasti toteutuskelpoisia yritystontteja. Yrityksille tontin saatavuus ja valmius ovat usein ratkaisevia: jos investoinnin aloitus viivästyy, myös työpaikat siirtyvät muualle. Kansainvälisessä investointikilpailussa korostuvat sijoittumisen nopeus ja ennustettavuus.
 - Toimenpide tukee erityisesti uutta teollisuutta ja vihreän siirtymän mukaisia investointeja.
- **Toimenpide-esitys ja tavoite:**
 - Esitetään, että keskeiset yritystontit saatetaan myynti- ja sijoittumiskuntoon kesään 2026 mennessä. Toimenpide sisältää ennakoivat luontoselvitykset, kaavojen toteuttamiskelpoisuuden varmistamisen, maapohjan valmistelun sekä selkeän tonttimateriaalin ja markkinointipaketin kokoamisen.
 - Tavoitteena on nopeuttaa investointien käynnistymistä ja siten edistää työllisyyden kasvua.
- **Panostukset ja tuotot:**
 - Luontoselvitykset toteutetaan pääosin olemassa olevin resurssein.
 - Projektinhallinta ja tonttimateriaalin tuottaminen ulkopuoliselta konsultilta 50 000 € / vuosi, joka toteutetaan budjetin sisältä.
 - Investointien houkuttelu toteutetaan omana työnä (Business Tampereen toimenpiteet)
 - Toimenpiteen odotetaan mahdollistavan investointeja, jotka synnyttävät sekä rakentamisvaiheen että pysyviä työpaikkoja. Työpaikkojen määrät tarkentuvat luontoselvitysten ja tonttivalintojen edetessä.
- **Vaikuttavuus:**
 - Proaktiivinen tonttivalmistelu nopeuttaa investointien käynnistymistä ja parantaa Tampereen kilpailuasemaa kansainvälisessä innovaatiokilpailussa. Vaikutus työllisyyteen on kaksinkertainen: rakentamisvaiheen työpaikat sekä yritystoiminnan pysyvät työpaikat.
 - Erityisesti korkean teknologian ja valmistavan teollisuuden investoinnit tuottavat merkittäviä kerrannaisvaikutuksia alihankintaan ja palveluihin. Ilman toimenpidettä investointeja ohjautuu muualle, ja työllisyys- ja kasvupotentiaalia jää hyödyntämättä.
 - Toimenpiteestä ei synny suoria säästöjä työttömyysturvamenoihin.

Muita yrityskentälle suunnattuja toimenpiteitä

- Business Tampereen yrityksille suunnattuja TKI-toimintaa vahvistavia kasvupalveluja on kehitetty ja vahvistettu systemaattisesti.
- Tampereen uusi innovaatio-hub yhdistää yritykset, tutkimuksen ja globaalit markkinat.
- Tampereen kaupunki on panostanut systemaattisesti turvallisuus-, puolustus- ja kaksikäyttöekosysteemin kehittämiseen, joka vauhdittaa innovaatioita, yritysten kasvua ja kansainvälistä liiketoimintaa sekä avaa uusia rahoitus- ja vientimahdollisuuksia.
- Tampereen kaupunki panostaa aktiivisesti uuden liiketoiminnan ja innovaatioiden edistämiseen vauhdittamalla uusien teknologioiden pilotointia kaupunkiympäristössä, kehittämällä yrityspalveluja kohti yhden luukun palvelu- ja rahoitusratkaisuja sekä tarjoamalla yrityksille tukea testialustojen hyödyntämiseen.
- Kaupunki vahvistaa strategisia kumppanuuksia valtion, VTT:n, korkeakoulujen ja seudun veturiyritysten kanssa.
- Tampereella on vahva materiaaliosaamisen ja yritysten keskittymä, jota voidaan hyödyntää kasvavassa investointikysynnässä erityisesti puolustus- ja vihreän siirtymän ajureissa. Tarvitaan systemaattista ekosysteemin koordinoitua, jotta osaaminen kootaan selkeäksi investointialueeksi ja edistetään yritysten kasvumahdollisuuksia.
- Yritysten kasvu perustuu yhä vahvemmin kansainvälistymiseen, mikä edellyttää aktiivista ja jatkuvaa läsnäoloa kohdemarkkinoilla. Tavoitteena on tukea yrityksiä markkinoille pääsyssä, vahvistaa pysyviä verkostoja ja lisätä Tampereen näkyvyyttä investointikohteena.
- Startup-yritysten riskirahoituksen lasku ja kasvuyritysten väheneminen heikentävät uusien työpaikkojen syntyä ja alueen uudistumiskykyä. Haetaan uusia yhteistyörakenteita, joilla aktivoidaan sijoittajakenttää ja varmistetaan kasvuyritysten synty ja skaalaus.

Laskentaoletusten yhteenveto

Yleiset laskentaoletukset

Päivitetty toimenpiteiden tarkentumisen myötä

- Esitetyt **säästövaikutukset perustuvat työttömyysturvamenojen pienenemiseen, jotka toteutuvat työllistymisen myötä**. Monet toimenpiteet ovat riippuvaisia talouden suhdanteiden vaikutuksista. Esitettyjen säästövaikutusten toteutumista ei voida taata.
- Säästöjen laskennassa on arvioitu **työttömyyden kesto (maksuluokka)**, johon toimenpiteen kohderyhmä kuuluu. Työttömyyden kesto vaikuttaa esitettyihin säästöihin työttömyysturvan kannustemallin mukaisesti.
- Laskelmissa on huomioitu, että osa työllistyneistä palaa takaisin työttömyyteen. Onnistumisprosentti on arvioitu mahdollisimman realistisesti kohderyhmästä riippuen.
- Laskenta perustuu oletukseen, että ilman esitettyjä toimenpiteitä vastaavan joukon työttömyys olisi pitkittynyt, ja he olisivat siirtyneet kalliimpiin maksuluokkiin.
- Kunkin toimenpiteen osalta on esitetty arvioidut **kustannukset**, joiden mukaan muodostuu rahoitustarve vuoden 2027 talousarvioon.
- Kussakin toimenpiteessä on arvioitu **asiakasvolyyymi**, joka on mahdollista toteuttaa, ja jolla saadaan aikaan olennaisia vaikutuksia. Asiakasvolyyymi on keskeinen lähtöoletta laskelmissa (vaikuttaa kustannuksiin ja arvioituihin säästöihin).
- Osassa toimenpiteistä vaikuttavuus perustuu työttömyysturvamenojen pienenemisen sijaan laajempiin aluetaloudellisiin vaikutuksiin ja työpaikkojen luomiseen.
- Toimenpiteillä saadaan onnistuessaan aikaan positiivisia vaikutuksia myös verotuloihin ja toimeentulotukimenoihin, mutta verotulojen kasvua ja/tai toimeentulotuen säästöjä **ei ole huomioitu** säästöjen yliarvioinnin välttämiseksi.
- Laskelmissa ei ole huomioitu työmarkkina- tai suhdannemuutoksia tai muita toimintaympäristön muutoksia.

Yleiset laskentaoletukset

Paljonko yksi työtön maksaa kaupungille vuodessa?

Työttömyyden kesto (päivää)	Kunnan maksuosuus kerroin, kannustemalli	Kunnan osuus työttömyysturvasta 1. vuosi (eur)	Kunnan osuus työttömyysturvasta 2. vuosi (eur)	Kunnan osuus työttömyysturvasta 3. vuosi (eur)
0	0 %	804	3 959	8 075
100	10 %	1 764	5 448	9 935
200	20 %	2 724	6 623	11 423
300	30 %	3 468	7 740	12 540
400	40 %	3 840	8 484	13 284
500	40 %	4 056	8 856	13 656
600	40 %	4 428	9 228	14 028
700	50 %	4 800	9 600	14 400

Kiitos!